

nu suficient pus în valoare în producțiile Studiolui de teatru. Tinăru actor îl interpretează pe Ion cu o profunzime și o inteligență scenică remarcabile, subliniindu-i fondul bun, curat, justificându-i izbucnirile de revoltă, explicându-i tristețile, arătându-i candoarele, gingășiile, sensibilitățile. Interpretul realizează un portret complex, cu o foarte diversă gamă de mijloace lăuntrice, care dezvăluie o natură generos dotată și anunță un actor de frumoase perspective.

Silvia este interpretată de Dorina Păunescu, actriță care reia pentru a treia oară rolul, după spectacolele de la Oradea și Botoșani. Îl reia îmbogățindu-l, marcînd cu finețe tristețea personajului său, arătînd sensibilitate și lirism, dar avînd un fel cam forțat, parcă dialectal, de a rosti replicile, care, drept să spun, deranjează.

Corect, deși parecă ușor uniform, a fost Gheorghe Serbina, interpretul lui Marcu. Cu măsură, echilibrat între haz și amărăciune, Doru Atanasiu îl înfățișează pe Petru. Ioana Ene-Atanasiu și Mircea Isăcescu sînt interpreți cumiți ai personajelor lor, Ioana și Tatăl lui Ion. O frumoasă apariție are Titorel Pătrașcu, actor laborios și meticolos, interpretul lui Cristescu. În ansamblu, o echipă bine omogenizată, în care se face simțită unitatea de vederi și de aspirații. Iar spectacolul este un moment remarcabil, sub toate aspectele, al stagiunii băcăoane.

Virgil Munteanu

Ioana Ene-Atanasiu (Ofelia de Santa) și Stelian Preda (Don Enrique Alvar de Haro)

■ UMBRA CITADELEI

de Emmanuel Roblès

Data premierei: 18 octombrie 1975.
Regia: I. G. RUSSU. Scenografia: VASILE JURJE.

Distribuția: MIRCEA BELU (Guillermo Juarez, colonel); CONSTANȚA ZMEU (Manuela Juarez); STELIAN PREDĂ (Don Enrique Alvar de Haro); ROMEO MUȘTEANU (Don Diego); IOANA ENE-ATANASIU (Ofelia de Santa); MIHAI DRĂGOI (Anselmo); LIVIUS RUS (Julian); DORU ATANASIU (Lorenzo); SICA STĂNESCU (Cristobal Florenz); GHEORGHE SERBINA (Gaspar Miranda).

La puțin timp după deschiderea stagiunii cu *Acești îngeri triști* — spectacol care onorează colectivul băcăoan — Teatrul „Bacovia” a prezentat în premieră pe țară o piesă mult mai puțin cunoscută a binecunoscutului dramaturg francez Emmanuel Roblès, *Umbra citadelei*; mult mai puțin cunoscută decît răspinditele romane *Înălțimile orașului* și *O primăvară în Italia*, decît comedia *Porfirio*, în sfîrșit, decît *Montserrat*, dramă cu o glorioasă carieră pe scenele românești.

Montserrat înfățișă, după cum bine ne reamintim, acțiunile represive ale coloniștilor spanioli împotriva creolilor ridicați la revoltă de Bolivar. Ceea ce era demn de reținut, revoltații găseau sprijin și simpatie în chiar rîndurile armatei lui Ferdinand al VII-lea. *Umbra citadelei* vizează același început de veac nouăsprezece și continuă într-un fel *Montserrat*, pentru că are în vedere, în principal, starea de spirit din rîndurile ofițerilor spanioli, sciziunea armatei, provocată de concepții antagonice. Scrisă la scurt interval de timp după *Montserrat*, *Umbra citadelei* își mută acțiunea pe pămîntul Aragonului invadat de trupele lui Napoleon și își dezvoltă conflictul pe fondul luptei pentru libertate și independență pe care o purta poporul spa-

niol împotriva agresiunii napoleoniene. Pentru a înțelege mai bine natura conflictului din această piesă, trebuie să precizăm că în anii de după 1800, dincolo de unitatea armatei spaniole în fața agresorului, se făcea din ce în ce mai puternic simțită rupțura dintre absoțuțiștii lui Ferdinand al VII-lea, apărători ai monarhiei și puterii clericale, pe de o parte, și partizanii euceririlor democratice, ai așa numitei Constituții de la Cadix, constituție inspirată de cea franceză, revoluționară, pe de altă parte.

Pe aceste poziții diametral opuse se situează cele două personaje principale ale piesei, Don Enrique Alvar de Haro, generalul absolutist (interpretat de Stelian Preda) și colonelul Guillermo Juarez (interpretat de Mircea Belu). Deosebirile de vederi dintre cei doi, care sînt reflexul exact al deosebirilor de concepție, chiar de poziție activă pe planul luptei politice și sociale, îl vor face pe fanaticul general absolutist să-l sacrifice pe colonelul progresist. Sfîrșitul tragic al lui Juarez marchează începutul unei îndelungate lupte pentru ideea de libertate; sacrificiul pe care Juarez îl acceptă ne trimite cu gîndul în zilele noastre, la lupta patrioților basci, la mișcarea întregului popor spaniol, aflat azi, nu mai puțin decît la începutul secolului 19, în vîltoarea unor evenimente decisive; și trebuie subliniat faptul că Teatrul „Bacovia” a ales pentru repertoriul său — și a realizat într-un spectacol care-i face cinste — o piesă de profundă semnificație politică contemporană.

Spectacolul este realizat de I. G. Russu cu meșteșugul pe care l-a dobîndit de-a lungul anilor acest experimentat și harnic regizor, cu o bună înțelegere a sensurilor piesei și cu o transcriere în imagine scenică demnă de subliniat. Dar și cu o oarecare resemnare față de limitele textului, limite izvorite din natura oarecum statică a conflictului. Decorurile lui Vasile Jurje sînt sugestive în culoarea lor sumbră, cu luciri de metal înghețat. Majoritatea interpreților au evoluat bine, compunîndu-și rolurile cu evidentă strădanie de a le îmbogăți. Deasupra Constantei Zmeu, Ioanei Ene-Atanasiu, lui Gheorghe Serbină, Sică Stănescu sau Doru Atanasiu, interpreți ai unor roluri nu fără semnificație, dar fără relief, s-au putut ridica Stelian Preda și Mircea Belu. Cel dintîi, pentru că a știut să-și folosească mai inteligent resursele, să-și pună mai bine în valoare forța dramatică și glasul, pentru a înfrunghia fanatismul obtuz al generalului Enrique Alvar; al doilea, pentru că a interpretat cu sinceritate și căldură, cu simplitate și farmec, pe colonelul Juarez.

V. M.

Teatrul Național din Cluj-Napoca

HOTII

de Friedrich Schiller

Data premierei: 15 octombrie 1975.

Regia: HENRY E. SIMMON. Decor: MIRCEA MATCABOJL. Costume: EDITH SCIIRANZ-KUNOVITS.

Distribuția: GHEORGHE M. NUȚESCU (Maximilian Moor); OCTAVIAN LĂLUT (Karl Moor); PETRE MORARU (Franz Moor); ANCA NECULCE-MAXIMILIAN (Amalia); ANTON TAUF (Spiegelberg); OCTAVIAN COSMUȚĂ (Schweizer); PAUL BASARAB (Grimm); BUCUR STAN (Razmann); ION MARIAN (Schusterle); GELU ROGDAN IVĂSCU (Roller); NICOLAE ILIESCU (Kosinsky); OCTAVIAN TEUCA (Schwarz); EUGEN NAGY (Hermann); CORNEL SAVA (Daniel); CONSTANTIN ADAMOVICI (Pastorul Moser); ION TUDORICĂ (Călugărul).

La aproape două secole de la apariție și reprezentare, „prima dramă revoluționară europeană”, care stîrnise în sala teatrului Național din Mannheim „o răscolire generală”, *Hoții*, reîntră în actualitatea mișcării noastre teatrale cu mesajul ei înflăcărat politic, vibrînd de patosul luptei pentru libertate și dreptate socială. A scris-o un tînar student la Academia militară, pe ascuns, cu elanul romantic al vîrstei și idealuri umanitare, a tipărit-o, tot pe ascuns, ca medic de regiment, și același medic s-a deplasat incognito, pe banii teatrului, de la Stuttgart la Mannheim, pentru a asista la premieră. Spectacolul l-a făcut celebru, dar la întoarcere s-a ales cu două săptămîni de arest și interdicția de a mai scrie „comedii sau asemenea fleacuri”. Știm bine ce a urmat, dar să reținem împrejurările în care s-a născut acest mare nume din istoria dramaturgiei universale. Și atunci, și astăzi, drama se înfățișa tuturor ca imperfectă; lungimi, tirade, aglomerare de împușcături și scene, nițel artificios. Ce explică, în aceste condiții, entuziasmul uluitor al publicului de la Mannheim, rapida celebritate? Patosul ideilor aruncate în luptă, energia cu care se exprimă o atitudine antifeudală și antidespotică (dealtfel, la a doua ediție,